

Bryssel 27. elokuuta 2020
REV2 – korvaa 18. tammikuuta 2019
päivätyn tiedonannon (REV1) ja
11. huhtikuuta 2019 päivätyn kysymyksiä
ja vastauksia koskevan asiakirjan

TIEDONANTO

YHDISTYNEEN KUNINGASKUNNAN ERO EUROOPAN UNIONISTA JA YKSITYISOIKEUTTA JA KANSAINVÄLISTÄ YKSITYISOIKEUTTA KOSKEVAT EU:N SÄÄNNÖT

Sisältö

INTRODUCTION.....	2
1. INTERNATIONAL JURISDICTION	3
1.1. Legal proceedings instituted before the end of the transition period	3
1.2. Proceedings instituted after the end of the transition period	4
2. APPLICABLE LAW IN CONTRACTUAL AND NON-CONTRACTUAL MATTERS	5
2.1. Contractual obligations.....	5
2.1.1. Rules on applicable law applicable in the United Kingdom	5
2.1.2. Rules on applicable law applicable in the EU	5
2.2. Non-contractual obligations	5
2.2.1. Rules on applicable law applicable in the United Kingdom	5
2.2.2. Rules on applicable law applicable in the EU	6
3. RECOGNITION AND ENFORCEMENT	6
3.1. Proceedings instituted before the end of the transition period	6
3.2. Proceedings instituted after the end of the transition period	8
3.3. Aspects related to choice of court agreements	8
4. SPECIFIC EUROPEAN PROCEDURES.....	9
5. PROCEDURES FOR JUDICIAL COOPERATION BETWEEN MEMBER STATES	9
6. INSOLVENCY	10

6.1.	Main proceedings opened before the end of the transition period	10
6.2.	Main proceedings opened after the end of the transition period	11
7.	OTHER ISSUES	11
7.1.	Public documents.....	11
7.2.	Legal aid	12
7.3.	Mediation.....	12
7.4.	European e-Justice Portal	12

JOHDANTO

Yhdistynyt kuningaskunta on 1. helmikuuta 2020 alkaen eronnut Euroopan unionista, ja siitä on tullut ns. kolmas maa¹. Erosopimuksessa² määrätään siirtymäkaudesta, joka päättyy 31. joulukuuta 2020. Siihen saakka Yhdistyneeseen kuningaskuntaan ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan Euroopan unionin oikeutta sen kaikilta osin.³

Siirtymäkauden aikana EU ja Yhdistynyt kuningaskunta neuvottelevat uutta kumppanuutta koskevasta sopimuksesta, jossa määrätään erityisesti vapaakauppa-alueesta. Ei kuitenkaan ole varmaa, tehdäänkö tällainen sopimus ja tuleeko se voimaan siirtymäkauden päättyessä. Tällaiseen sopimukseen perustuva suhde olisi joka tapauksessa markkinoillepääsyä koskevien edellytysten osalta hyvin erilainen kuin tilanne, jossa Yhdistynyt kuningaskunta osallistuu sisämarkkinoihin⁴, EU:n tulliliittoon sekä arvonlisävero- ja valmisteveroalueeseen.

Siirtymäkauden päättyttyä Yhdistyneestä kuningaskunnasta tulee EU:n jäsenvaltioissa EU:n lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen osalta kolmas maa.

Sen vuoksi kaikkia asianomaisia ja erityisesti talouden toimijoita muistutetaan oikeudellisesta tilanteesta, jota sovelletaan siirtymäkauden päättyttyä.

Neuvoja sidosryhmille

Tässä tiedonannossa esitettyjen seurausten huomioon ottamiseksi sidosryhmiä kehoitetaan arvioimaan vaihtoehtoja, kun ne tekevät Yhdistyneen kuningaskunnan lainkäyttövaltaa koskevia sopimusvalintoja.

¹ Kolmas maa on maa, joka ei ole EU:n jäsenvaltio.

² Sopimus Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä, jäljempänä 'erosopimus' (EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7).

³ Lukuun ottamatta eräitä erosopimuksen 127 artiklassa määrättyjä poikkeuksia, joista millään ei ole merkitystä tämän tiedonannon kannalta.

⁴ Vapaakauppasopimuksessa ei määrätä etenkään sellaisista (tavaroiden ja palvelujen alalla sovellettavista) sisämarkkinoiden periaatteista kuin vastavuoroinen tunnustaminen, 'alkuperämaaperiaate' ja yhdenmukaistaminen. Vapaakauppasopimuksella ei myöskään poisteta tullimuodollisuuksia ja -tarkastuksia, jotka koskevat esimerkiksi tavaroiden alkuperää ja niihin sisältyviä tuotantopanoksia, eikä tuontiin ja vientiin sovellettavia kieltoja ja rajoituksia.

Sidosryhmien, jotka aikovat tehdä sopimuksia Yhdistyneessä kuningaskunnassa olevan henkilön tai yrityksen kanssa tai käynnistää Yhdistyneeseen kuningaskuntaan liittyvän oikeusprosessin siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tai panna täytäntöön tällaisia asioita koskevia tuomioita, olisi pyydettävä oikeudellista neuvontaa.

Huom.

Tässä tiedonannossa ei käsitellä

- muita varsinaisesti kuluttajansuojaan liittyviä asioita kuin niitä, jotka liittyvät sovellettavaan lainsäädäntöön⁵; eikä
- EU:n yhtiöoikeutta.

Kyseisistä näkökohdista ollaan laatimassa tai on julkaistu muita tiedonantoja.⁶

Siirtymäkauden päätyttyä sovelletaan seuraavia yksityisoikeutta ja kansainvälistä yksityisoikeutta koskevia sääntöjä:

1. KANSAINVÄLINEN TOIMIVALTA

Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevassa EU:n lainsäädännössä vahvistetaan kansainvälistä toimivaltaa koskevat yhdenmukaiset säännöt, joita sovelletaan siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa, maksukyvyttömyysmenettelyt mukaan lukien, sekä perheoikeuden alalla. Näitä yhdenmukaisia sääntöjä sovelletaan, vaikkakin tietyin poikkeuksin, jos vastaajan koti- tai asuinpaikka on jossakin EU:n jäsenvaltiossa⁷.

1.1. Ennen siirtymäkauden päättymistä vireille pannut oikeudenkäynnit

Erosopimuksen 67 artiklan 1 kohdan mukaan oikeudenkäynteihin, jotka on pantu vireille⁸ ennen siirtymäkauden päättymistä, sovelletaan edelleen kansainvälistä toimivaltaa koskevia EU:n sääntöjä Yhdistyneessä kuningaskunnassa sekä jäsenvaltioissa silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan⁹.

⁵ Sovellettavan lainsäädännön osalta ks. tämän tiedonannon 2 kohta.

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_fi

⁷ Vaikka EU:n perussopimuksissa on erityismääräyksiä Irlannin ja Tanskan osallistumisesta EU:n säännösten tähän osaan tai niiden jättäytymisestä sen ulkopuolelle, tässä käytetään yksinkertaisuuden vuoksi käsitettä 'EU:n jäsenvaltiot'. Tanskan osalta ks. erosopimuksen 69 artiklan 2 ja 3 kohta.

⁸ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsite 'oikeudenkäynnit, jotka on pantu vireille', ks. asetuksen (EU) N:o 1215/2012 66 artiklan 1 kohta.

⁹ Ilmaisuihin "silloin kun asiassa on liittymä Yhdistyneeseen kuningaskuntaan" kuvastaa sitä, että erosopimus perustuu vastavuoroiseen soveltamiseen ja koskee ainoastaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan suhdetta. Tämä viittaa esimerkiksi oikeudenkäynteihin, joiden osapuolena on –

Erosopimuksen 67 artiklan 1 kohta kattaa kaikki EU:n välineet, joissa säädetään tuomioistuinten toimivaltasäännöistä, kuten tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla 12. joulukuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1215/2012^{10 11}, sekä tarkemmat säännökset (*leges speciales*), joissa säädetään erityisistä toimivaltasäännöistä¹².

Erosopimuksen 67 artiklan 1 kohdassa täsmennetään, että EU:n toimivaltasääntöjä sovelletaan myös ”oikeudenkäynteihin ja kanteisiin, jotka liittyvät ensiksi mainittuihin oikeudenkäynteihin”, vaikka tällaiset toisiinsa liittyvät menettelyt tai kanteet olisi pantu vireille siirtymäkauden päättymisen jälkeen.¹³ Tämä koskee tilanteita, joissa samojen asianosaisten välillä samaa asiaa koskevat kanteet saatetaan jäsenvaltion ja Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuinten käsiteltäviksi (*”lis pendens”*) ennen siirtymäkauden päättymistä ja sen jälkeen (tai päinvastoin). Tavoitteena on varmistaa, että näissä tapauksissa sovelletaan edelleen toimivaltaristiriitoja koskevia EU:n sääntöjä, kun asia on pantu vireille jossakin EU:n jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päätyttyä.

1.2. Siirtymäkauden päätyttyä vireille pannut oikeudenkäynnit

Siirtymäkauden päätyttyä vireille pantujen oikeudenkäyntien osalta EU:n jäsenvaltioiden tuomioistuimet määrittävät niille kuuluvan kansainvälisen toimivallan

- EU:n välineiden soveltamisalaan kuuluvissa siviili- ja kauppaoikeuden ja perheoikeuden alaa koskevissa asioissa näiden EU:n välineiden perusteella. Jos kyseisessä välineessä¹⁴ niin säädetään, jäsenvaltion tuomioistuin voi soveltaa kansainvälistä toimivaltaa koskevia kansallisia sääntöjään.
- EU:n välineiden soveltamisalaan kuulumattomissa asioissa kansainvälinen toimivalta määräytyy sen jäsenvaltion kansallisten sääntöjen mukaan, jossa asia on pantu vireille. Joissakin tapauksissa kansainväliset yleissopimukset, erityisesti kansainvälistä yksityisoikeutta käsittelevän Haagin konferenssin yleissopimukset, korvaavat EU:n lainsäädännön EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisissä suhteissa edellyttäen, että sekä EU / EU:n jäsenvaltiot että Yhdistynyt kuningaskunta ovat

---

sovellettavasta välineestä riippuen – vastaaja, jonka kotipaikka tai vakinainen asuinpaikka on Yhdistyneessä kuningaskunnassa, tai velallinen, jonka pääintressien keskus on Yhdistyneessä kuningaskunnassa.

¹⁰ EUVL L 351, 20.12.2012, s. 1.

¹¹ Ks. erosopimuksen 67 artiklan 1 kohdan a alakohta.

¹² Erosopimuksen 67 artiklan 1 kohdan b–d alakohta.

¹³ Asetuksen (EU) N:o 1215/2012 29, 30 ja 31 artiklan, asetuksen (EY) N:o 2201/2003 19 artiklan ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 4/2009 12 ja 13 artiklan nojalla.

¹⁴ Asetuksen (EU) N:o 1215/2012 6 artiklan 1 kohta.

asianomaisen yleissopimuksen, jäljempänä 'asiaankuuluvat kansainväliset yleissopimukset' sopimuspuolia.¹⁵

Kun jonkin jäsenvaltion tuomioistuimessa pannaan siirtymäkauden päätyttyä vireille oikeudenkäynti tai kanne, joka liittyy Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, joka on pantu vireille siirtymäkauden päätyttyä, sovelletaan jäsenvaltioissa asetuksen (EU) N:o 1215/2012 33 ja 34 artiklaa.

2. SOPIMUSVELVOITTEISIIN JA SOPIMUKSEEN PERUSTUMATTOMIIN VELVOITTEISIIN SOVELLETTAVA LAKI

EU:n kansainvälisessä yksityisoikeudessa vahvistetaan EU:n jäsenvaltioissa sovellettavat yhdenmukaiset lainvalintasäännöt, joiden mukaan määritetään sopimusvelvoitteisiin ja sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettava laki.

2.1. Sopimusvelvoitteet

2.1.1. *Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavat sovellettavaa lakia koskevat säännöt*

Erosopimuksen 66 artiklan a alakohdan mukaan asetusta (EY) N:o 593/2008¹⁶ sopimusvelvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma I) on sovellettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa sopimukseen¹⁷, jotka tehtiin ennen siirtymäkauden päättymistä.

2.1.2. *EU:ssa sovellettavat sovellettavaa lakia koskevat säännöt*

Erosopimuksen 66 artiklan a alakohdassa ei käsitellä EU:ssa sovellettavia sääntöjä. Sen sijaan EU:ssa sovelletaan asetusta (EY) N:o 593/2008, jossa säädetään universaalisesta soveltamisesta¹⁸.

Esimerkki: Asetuksen (EY) N:o 593/2008 6 artiklalla varmistetaan, että riippumatta siitä, minkä lain osapuolet ovat valinneet tai mitä lakia sovelletaan oletusarvoisesti, kuluttajat, joiden tavanomainen asuinpaikka on jossakin EU:n jäsenvaltiossa, nauttivat kyseisen valtion lain mukaista pakollista suojaa, jos kolmansien maiden elinkeinonharjoittajat kohdistavat siellä heihin vaateita riippumatta

¹⁵ Yleensä nämä yleissopimukset on saatettu osaksi kunkin yleissopimuksen sopimuspuolena olevan valtion kansallista lainsäädäntöä.

¹⁶ EUVL L 177, 4.7.2008, s. 6.

¹⁷ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-väliseiden terminologiaa. Esimerkiksi käsite 'sopimukset, jotka on tehty', ks. asetuksen (EU) N:o 593/2008 28 artikla.

¹⁸ Asetuksen (EY) N:o 593/2008 2 artikla. Universaalisella soveltamisella tarkoitetaan, että asetusta sovelletaan myös silloin, kun se johtaa kolmannen maan lain soveltamiseen.

siitä, ovatko kyseiset elinkeinonharjoittajat sijoittautuneet EU:hun vai kolmanteen maahan.

2.2. Sopimukseen perustumattomat velvoitteet

2.2.1. *Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovellettavat sovellettavaa lakia koskevat säännöt*

Erosopimuksen 66 artiklan b alakohdan mukaan asetusta (EY) N:o 864/2007¹⁹ sopimukseen perustumattomiin velvoitteisiin sovellettavasta laista (Rooma II) on sovellettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa vahinkotapahtumiin, jotka sattuivat ennen²⁰ siirtymäkauden päättymistä.

2.2.2. *EU:ssa sovellettavat sovellettavaa lakia koskevat säännöt*

Erosopimuksen 66 artiklan b alakohdassa ei käsitellä EU:ssa sovellettavia sääntöjä. Pikemminkin sovelletaan asetusta (EY) N:o 864/2007, jossa säädetään universaalista soveltamisesta²¹.

3. TUOMIOIDEN TUNNUSTAMINEN JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Kansainvälistä yksityisoikeutta koskevassa EU:n lainsäädännössä vahvistetaan säännöt, joilla helpotetaan jäsenvaltioissa annettujen oikeudellisten päätösten tunnustamista ja täytäntöönpanoa.

3.1. Ennen siirtymäkauden päättymistä vireille pannut oikeudenkäynnit

Erosopimuksen 67 artiklan 2 kohdan mukaan sovelletaan seuraavaa:

- **Asetusta (EU) N:o 1215/2012** sovelletaan sellaisten tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tullessa oikeudenkäynnissä, virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina ennen siirtymäkauden päättymistä, ja tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty²² ennen siirtymäkauden päättymistä.

¹⁹ EUVL L 199, 31.7.2007, s. 40.

²⁰ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsite 'vahinkotapahtumat', ks. asetuksen (EY) N:o 864/2007 31 artikla.

²¹ Asetuksen (EY) N:o 864/2007 3 artikla.

²² Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsitteet 'oikeudenkäynnit, jotka on pantu vireille', 'viralliset asiakirjat, jotka on laadittu tai rekisteröity' ja 'tuomioistuimessa tehdyt sovinnot, jotka on hyväksytty tai tehty', ks. asetuksen (EU) N:o 1215/2012 66 artiklan 2 kohta.

- **Asetusta (EY) N:o 2201/2003 (Bryssel II a)**²³ sovelletaan sellaisten tuomioiden tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, asiakirjoihin, jotka on laadittu tai rekisteröity virallisina asiakirjoina ennen siirtymäkauden päättymistä, ja sopimuksiin, jotka on tehty²⁴ ennen siirtymäkauden päättymistä.

Esimerkki: Yhdistyneessä kuningaskunnassa annettu avioerotuomio, jota koskeva oikeudenkäynti on pantu vireille ennen siirtymäkauden päättymistä, tunnustetaan EU:ssa asetuksen (EY) N:o 2201/2003 21 artiklan nojalla, vaikka tuomio annettaisiin kyseisen päivän jälkeen.

- **Asetusta (EY) N:o 4/2009 (elatusapuasetus)**²⁵ sovelletaan sellaisten päätösten tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, ja virallisiin asiakirjoihin, jotka on tehty²⁶ ennen siirtymäkauden päättymistä.
- **Asetusta (EY) N:o 805/2004 (riitauttamattomia vaatimuksia koskeva eurooppalainen täytäntöönpanoperuste)**²⁷ sovelletaan sellaisiin tuomioihin, jotka on annettu ennen siirtymäkauden päättymistä vireille tulleessa oikeudenkäynnissä, tuomioistuimessa tehtyihin sovintoihin, jotka on hyväksytty tai tehty ennen siirtymäkauden päättymistä, ja virallisiin asiakirjoihin, jotka on laadittu ennen siirtymäkauden päättymistä, jos eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen vahvistamista on haettu ennen siirtymäkauden päättymistä.

²³ Neuvoston asetus (EY) N:o 2201/2003, annettu 27 päivänä marraskuuta 2003, tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta avioliittoa ja vanhempainvastuuta koskevista asioissa (EUVL L 338, 23.12.2003, s. 1).

²⁴ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsitteet 'oikeudenkäynnit, jotka on pantu vireille', 'viralliset asiakirjat, jotka on laadittu tai rekisteröity' ja 'sopimukset, jotka on tehty', ks. asetuksen (EY) N:o 2201/2003 64 artiklan 1 kohta.

²⁵ Neuvoston asetus (EY) N:o 4/2009, annettu 18 päivänä joulukuuta 2008, toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta sekä yhteistyöstä elatusvelvoitteita koskevista asioissa (EUVL L 7, 10.1.2009, s. 1).

²⁶ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsitteet 'vireille pannut menettelyt', 'viralliset asiakirjat, jotka on laadittu' ja 'tuomioistuimessa tehdyt sovinnot, jotka on hyväksytty tai tehty', ks. asetuksen (EY) N:o 4/2009 75 artiklan 1 kohta.

²⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 805/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, riitauttamattomia vaatimuksia koskevan eurooppalaisen täytäntöönpanoperusteen käyttöönotosta (EUVL L 143, 30.4.2004, s. 15).

Erosopimuksen 67 artiklan 2 kohdan a–c alakohdassa viitataan ”oikeudenkäynnin vireilletuloon” kulloinkin täytäntöön pantavan säädöksen osalta. Näin ollen tämä määräys kattaa myös tilanteet, joissa

- oikeudellinen menettely on pantu vireille Yhdistyneessä kuningaskunnassa tai EU:n jäsenvaltioissa mutta tuomio annetaan vasta siirtymäkauden päätyttyä;
- Yhdistyneen kuningaskunnan tai EU:n jäsenvaltion tuomioistuin on antanut tuomion ennen siirtymäkauden päättymistä mutta tuomiota ei ole pantu täytäntöön EU:n jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä; ja
- Yhdistyneen kuningaskunnan tai EU:n jäsenvaltion tuomioistuimen tuomiosta on annettu ns. eksekvatuuri (eli tuomio on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi) EU:n jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä mutta sitä ei ole pantu täytäntöön EU:n jäsenvaltiossa tai Yhdistyneessä kuningaskunnassa ennen siirtymäkauden päättymistä.

Joissakin tapauksissa velkojat voivat hakea sellaisten tuomioiden täytäntöönpanoa, jotka on annettu ennen kuin asetusta (EU) N:o 1215/2012 alettiin soveltaa 10. tammikuuta 2015; sitä ennen sovellettiin Bryssel I -asetusta (EY) N:o 44/2001 tai jopa vuoden 1968 Brysselin yleissopimusta. Jokaisessa myöhemmin annetussa välineessä on säännös ajallisen soveltamisalan vahvistamisesta.²⁸ Erosopimuksen 67 artiklan 2 kohdan viittaus siinä mainittuihin oikeudellisiin välineisiin kattaa myös näissä oikeudellisissa välineissä olevan viittauksen niitä edeltäviin välineisiin.

3.2. Siirtymäkauden päätyttyä vireille pannut oikeudenkäynnit

Täytäntöönpanoa koskevia EU:n sääntöjä ei sovelleta tuomioistuinten päätöksiin, jos oikeudenkäynti on alun perin pantu vireille siirtymäkauden päätyttyä.

Joissakin tapauksissa sovelletaan asiaa koskevia kansainvälisiä yleissopimuksia (ks. edellä).

Esimerkki 1:

EU:n jäsenvaltiossa siirtymäkauden päätyttyä aloitettujen **avioeromenettelyjen** osalta avioerojen ja asumuserojen tunnustamista koskevassa Haagin yleissopimuksessa²⁹ vuodelta 1970 käsitellään asiaa kansainvälisellä tasolla. Yhdistynyt kuningaskunta on yleissopimuksen

²⁸ Esimerkiksi asetuksen (EU) N:o 1215/2012 66 artiklan 2 kohta, jossa viitataan asetuksen (EY) N:o 44/2001 sovellettavuuteen ja asetuksen (EY) N:o 44/2001 66 artikla, jossa viitataan Brysselin yleissopimukseen.

²⁹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=80>

osapuoli, mutta EU:n jäsenvaltioista vain 12 on nykyisellään sen osapuolena.³⁰

Esimerkki 2:

EU:n jäsenvaltiossa siirtymäkauden päätyttyä aloitettujen **lapsen elatusta koskevien menettelyjen** osalta lasten ja muiden perheenjäsenten elatusavun kansainvälisestä perinnästä vuonna 2007 tehdyssä Haagin yleissopimuksessa³¹ käsitellään asiaa kansainvälisellä tasolla. Yhdistynyt kuningaskunta on ilmoittanut aikovansa allekirjoittaa ja ratifioida yleissopimuksen. Yleissopimusta sovelletaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä pyyntöihin ja hakemuksiin, jotka on tehty sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on liittynyt yleissopimukseen³².

Tapauksissa, joissa kansainvälisiä yleissopimuksia ei sovelleta, Yhdistyneessä kuningaskunnassa annetun tuomion tunnustaminen ja täytäntöönpano määräytyy sen jäsenvaltion kansallisen lain mukaan, jossa tunnustamista tai täytäntöönpanoa haetaan.

3.3. Oikeuspaikkasopimuksiin liittyvät näkökohdat

Tämän tiedonannon 3.1. ja 3.2. jaksoa sovelletaan myös oikeuspaikkasopimuksessa nimetyn Yhdistyneen kuningaskunnan tuomioistuimen antaman tuomion tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon. Tämä tarkoittaa sitä, että oikeudenkäynneissä, jotka on oikeuspaikkasopimuksen nojalla pantu vireille Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päätyttyä, ei voida enää hyödyntää EU:n sääntöjä, jotka koskevat tunnustamista ja täytäntöönpanoa EU:n jäsenvaltioissa.

Yhdistynyt kuningaskunta on ilmaissut aikomuksensa liittyä itsenäisesti oikeuspaikkasopimuksista vuonna 2005 tehtyyn Haagin yleissopimukseen³³ siirtymäkauden päätyttyä. Yleissopimusta sovelletaan EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä yksinomaisiin oikeuspaikkasopimuksiin, jotka on tehty sen jälkeen, kun yleissopimus on tullut voimaan Yhdistyneessä kuningaskunnassa eli sen jälkeen, kun Yhdistynyt kuningaskunta on liittynyt itsenäisesti yleissopimukseen³⁴.

4. EU:N ERITYISMENETTELYT

Yksityisoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevassa EU:n lainsäädännössä säädetään useista erityismenettelyistä, kuten eurooppalaisesta

³⁰ Ks. taulukko <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=80>

³¹ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=131>

³² Yleissopimuksen 56 artiklan 1 kohta.

³³ Ainoastaan EU on allekirjoittanut ja hyväksynyt tämän sopimuksen. Sopimus on sitonut Yhdistynyttä kuningaskuntaa sen EU-jäsenyyden kautta.

³⁴ Yleissopimuksen 16 artiklan 1 kohta.

maksamismääräysmenettelystä³⁵ ja eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä³⁶.

Erosopimuksen 67 artiklan 3 kohdassa määrätään, mitä säännöksiä näihin menettelyihin on sovellettava, sen mukaan, milloin niitä ollaan panemassa vireille, ottaen huomioon kunkin menettelyn menettelyvaiheet.³⁷ Esimerkiksi:

- Erosopimuksen 67 artiklan 3 kohdan d alakohdan mukaan eurooppalaisesta maksamismääräysmenettelystä annettua asetusta (EY) N:o 1896/2006 sovelletaan eurooppalaisiin maksamismääräyksiin, joita on haettu ennen siirtymäkauden päättymistä;
- Erosopimuksen 67 artiklan 3 kohdan e alakohdan mukaan eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä annettua asetusta (EY) N:o 861/2007 sovelletaan vähäisiä vaatimuksia koskeviin menettelyihin, joita koskeva hakemus on tehty ennen siirtymäkauden päättymistä.

5. JÄSENVALTIOIDEN VÄLISTÄ OIKEUDELLISTA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAT MENETTELYT

Yksityisoikeuden alalla tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevassa EU:n lainsäädännössä säädetään menettelyistä, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden välistä oikeudellista yhteistyötä.

Erosopimuksen 68 artiklan mukaan ennen siirtymäkauden päättymistä

- asiakirjojen tiedoksiannosta annettua asetusta (EY) N:o 1393/2007³⁸ sovelletaan oikeudenkäynti- ja muihin asiakirjoihin, jotka on vastaanotettu³⁹ ennen siirtymäkauden päättymistä tiedoksianto varten.

Tämä tarkoittaa sitä, että asetusta (EY) N:o 1393/2007 ei enää sovelleta asiakirjojen tiedoksiantoon, joka on pantu vireille siirtymäkauden päätyttyä ja joka liittyy asetuksen (EU) N:o 1215/2012 nojalla annetun tuomion vireillä olevaan tunnustamiseen ja täytäntöönpanoon.

- Todisteiden vastaanottamisesta annettua asetusta (EY) N:o 1206/2001⁴⁰ sovelletaan siirtymäkauden päätyttyä vastaanotettuihin⁴¹ pyyntöihin.

³⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1896/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, eurooppalaisen maksamismääräysmenettelyn käyttöönotosta (EUVL L 399, 30.12.2006, s. 1).

³⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 861/2007, annettu 11 päivänä heinäkuuta 2007, eurooppalaisesta vähäisiin vaatimuksiin sovellettavasta menettelystä (EUVL L 199, 31.7.2007, s. 1).

³⁷ Maksukyvyttömyysmenettelyjen osalta ks. tämän tiedonannon 6 jakso.

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1393/2007, annettu 13 päivänä marraskuuta 2007, oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa (asiakirjojen tiedoksianto) (EUVL L 324, 10.12.2007, s. 79).

³⁹ Vastaanottavana tahona on vastaanottava viranomainen, sen valtion keskusyksikkö, jossa tiedoksiannon on määrä tapahtua tai diplomaattiset edustajat tai konsuliviranomaiset, postilaitokset tai vastaanottavan valtion oikeusviranomaiset, viranomaiset tai muut toimivaltaiset henkilöt.

- Siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta annettua neuvoston päätöstä 2001/470/EY⁴² sovelletaan oikeudellista yhteistyötä koskeviin pyyntöihin, jotka on vastaanotettu pyynnön esittäneeltä yhteysviranomaiselta ennen siirtymäkauden päättymistä.

Siirtymäkauden päätyttyä jäsenvaltiot eivät voi enää käynnistää uusia oikeudellisen yhteistyön menettelyjä, joissa Yhdistynyt kuningaskunta on mukana EU:n lainsäädännön perusteella. Sen sijaan nämä menettelyt on käynnistettävä kolmansien maiden kanssa tehtävää oikeudellista yhteistyötä koskevan kansallisen lainsäädännön nojalla. Joissakin tapauksissa sovelletaan asiaa koskevia kansainvälisiä yleissopimuksia (ks. edellä) edellyttäen, että sekä EU / EU:n jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta ovat asiaa koskevan sopimuksen osapuolia.⁴³

6. MAKSUKYVYTTÖMYYS

6.1. Ennen siirtymäkauden päättymistä aloitettu pääasian käsittely

Erosopimuksen 67 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan asetusta (EU) 2015/848 (maksukyvyttömyysasetus)⁴⁴ sovelletaan maksukyvyttömyysmenettelyihin sekä mainitun asetuksen 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin kanteisiin, jos pääasian käsittely on aloitettu⁴⁵ ennen siirtymäkauden päättymistä⁴⁶. Jos ennen siirtymäkauden päättymistä on aloitettu pääasian käsittely Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja sekundäärimenettely EU:n jäsenvaltioissa, kyseisten jäsenvaltioiden tuomioistuimet säilyttävät maksukyvyttömyysmenettelyistä annetun asetuksen (EU) 2015/848 mukaisen kansainvälisen toimivallan. Asetusta sovelletaan

---

⁴⁰ Neuvoston asetus (EY) N:o 1206/2001, annettu 28 päivänä toukokuuta 2001, jäsenvaltioiden tuomioistuinten välisestä yhteistyöstä siviili- ja kauppaoikeudellisissa asioissa tapahtuvassa todisteiden vastaanottamisessa (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 1).

⁴¹ Vastaanottavana tahona on pyynnön vastaanottanut tuomioistuin, sen valtion keskuselin, jossa todisteet on määrää vastaanottaa, tai asetuksen 17 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu keskuselin tai toimivaltainen viranomainen.

⁴² Ks. siviili- ja kauppaoikeuden alan Euroopan oikeudellisen verkoston perustamisesta 28 päivänä toukokuuta 2001 annetun neuvoston päätöksen 2001/470/EY (EYVL L 174, 27.6.2001, s. 25) 8 artikla.

⁴³ Kun on esimerkiksi kyse kansainvälisiin lapsikaappauksiin liittyvistä asioista, pyynnön vastaanottanut keskusviranomainen voi pyynnön esittäneen keskusviranomaisen toimittamaa hakemusta tutkiessaan noudattaa kansainvälisestä lapsikaappauksesta vuonna 1980 tehdyn yksityisoikeuden alaa koskevan Haagin yleissopimuksen määräyksiä.

⁴⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2015/848, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, maksukyvyttömyysmenettelyistä (EUVL L 141, 5.6.2015, s. 19).

⁴⁵ Erosopimuksen kolmannen osan VI osastossa ("Vireillä oleva oikeudellinen yhteistyö siviili- ja kauppaoikeuden alalla") käytetään tarvittaessa siviili- ja kauppaoikeuden alan EU-välineiden terminologiaa. Esimerkiksi käsite "menettelyjen aloittaminen", ks. asetuksen (EU) N:o 2015/848 84 artiklan 1 kohta.

⁴⁶ Tavoitteena on pitää pääasian käsittely, sekundäärimenettelyt ja asetuksen 6 artiklan 1 kohdan mukaiset kanteet yhtenä kokonaisuutena.

myös näissä menettelyissä annettuihin tuomioihin, akordeihin ja väliaikaisiin toimenpiteisiin. Näin ollen nämä tuomiot, akordit ja toimenpiteet tunnustetaan vastavuoroisesti EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä ilman lisämuodollisuuksia, ja ne on – tarpeen mukaan – pantava täytäntöön asetuksen (EU) N:o 1215/2012 39–44 ja 47–57 artiklan mukaisesti.

6.2. Siirtymäkauden päätyttyä aloitetut päämenettelyt

Siirtymäkauden päätyttyä Yhdistynyt kuningaskunta ei voi enää aloittaa maksukyvyttömyysmenettelyjä asetuksen (EU) 2015/848 nojalla.

EU:n jäsenvaltiot ottavat asetusta (EU) 2015/848 soveltaessaan huomioon, että Yhdistynyt kuningaskunta on silloin kolmas maa, johon asetusta ei sovelleta.

EU:n jäsenvaltiot eivät enää tunnusta asetuksen (EU) N:o 2015/848 nojalla maksukyvyttömyysmenettelyjä, jotka on pantu vireille Yhdistyneessä kuningaskunnassa siirtymäkauden päätyttyä.

7. MUUT ASIAT

7.1. Yleiset asiakirjat

Erosopimuksessa ei käsitellä yleisiä asiakirjoja koskevaa asetusta (EU) 2016/1191⁴⁷.

Asetuksella (EU) 2016/1191 poistetaan apostille-todistusta koskeva vaatimus tietyiltä yleisiltä asiakirjoilta (esimerkiksi syntymätodistuksilta) ja yksinkertaistetaan muita muodollisuuksia. Tämän asetuksen soveltaminen ei riipu päivästä, jona jäsenvaltion viranomainen antaa yleisen asiakirjan, vaan päivästä, jona yleinen asiakirja esitetään toisen jäsenvaltion viranomaisille. Tätä asetusta ei näin ollen enää sovelleta Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaisten antamaan yleiseen asiakirjaan, joka esitetään EU:n jäsenvaltion viranomaisille siirtymäkauden päätyttyä, riippumatta asiakirjan antamispäivästä ja voimassaoloajasta.

Siirtymäkauden päätyttyä EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä sovelletaan ulkomaisten yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta vuonna 1961 tehtyä Haagin yleissopimusta (apostille-todistusta koskeva sopimus)⁴⁸.

---

⁴⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/1191, annettu 6 päivänä heinäkuuta 2016, kansalaisten vapaan liikkuvuuden edistämisestä yksinkertaistamalla tiettyjen yleisten asiakirjojen esittämistä Euroopan unionissa koskevia vaatimuksia sekä asetuksen (EU) N:o 1024/2012 muuttamisesta (EUVL L 200, 26.7.2016, s. 1).

⁴⁸ <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/full-text/?cid=41>. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta itsenäisesti ovat sen osapuolia.

7.2. Oikeusapu

Erosopimuksen 69 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan oikeusavun vähimmäisvaatimusten vahvistamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa annettua neuvoston direktiiviä 2003/8/EY⁴⁹ sovelletaan oikeusapuhakemuksiin, jotka vastaanottava viranomaisena on vastaanottanut ennen siirtymäkauden päättymistä.

Siirtymäkauden päätyttyä direktiiviä 2003/8/EY ei enää sovelleta EU:n jäsenvaltioiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä.

Tässä direktiivissä käsiteltäviä asioita ei käsitellä missään kansainvälisen oikeuden välineessä.⁵⁰ Siirtymäkauden päätyttyä oikeusapuun rajatylittävissä riita-asioissa sovelletaan näin ollen EU:n jäsenvaltioiden kansallista lainsäädäntöä.

7.3. Sovittelu

Erosopimuksen 69 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaan tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla annettua direktiiviä 2008/52/EY⁵¹ sovelletaan, jos ennen siirtymäkauden päättymistä osapuolet ovat sopineet sovittelun käyttämisestä riidan syntymisen jälkeen, tuomioistuin on päättänyt sovittelun aloittamisesta tai tuomioistuin on kehottanut asianosaisia käyttämään sovittelua.

7.4. Euroopan oikeusportaali

Komissio tiedottaa kansallisista oikeusjärjestelmistä Euroopan oikeusportaalissa⁵². Koska ennen siirtymäkauden päättymistä meneillään olevat menettelyt ja vireille pannut oikeudenkäynnit jatkuvat EU:n lainsäädännön mukaisesti, Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat tiedot, myös dynaamiset lomakkeet ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa koskevat tietokoosteet, säilytetään oikeusportaalissa vuoden 2022 loppuun.⁵³

Yksityisoikeutta koskevia tietoja on tarjolla [Euroopan oikeusportaalissa](#) sekä [yksityisoikeutta käsittelevällä komission verkkosivustolla](#). Kyseistä verkkosivustoa päivitetään tarpeen mukaan.

---

⁴⁹ Neuvoston direktiivi 2003/8/EY, annettu 27 päivänä tammikuuta 2003, oikeussuojakeinojen parantamisesta rajat ylittävissä riita-asioissa vahvistamalla oikeusapuun kyseisissä riita-asioissa liittyvät yhteiset vähimmäisvaatimukset (EYVL L 26, 31.1.2003, s. 41).

⁵⁰ Joitakin tähän liittyviä kysymyksiä käsitellään vuonna 1977 allekirjoitetussa maksutonta oikeudenkäyntiä tarkoittavien hakemusten toimittamista koskevassa eurooppalaisessa sopimuksessa. <https://rm.coe.int/1680077322>. Kaikki EU:n jäsenvaltiot ja Yhdistynyt kuningaskunta itsenäisesti ovat sen osapuolia.

⁵¹ EUVL L 136, 24.5.2008, s. 3.

⁵² <https://e-justice.europa.eu/home.do?action=home&plang=fi>

⁵³ Tiedot säilytetään Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käytyjen keskustelujen seurauksena.

Euroopan komissio
Oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto